

фізичної особи-підприємця» від 14.06.2013 р. № 165; наказом Державної фіскальної служби України від 17.07.2015 № 511 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації та проведення органами державної фіскальної служби зустрічних звірок, обміну податковою інформацією при здійсненні податкового контролю» та іншими. Але в них також не вказано чіткого визначення податкового аудиту.

На наш погляд, у податковому аудиті головною проблемою є відсутність закону України, який би містив визначення податкового аудиту, його предмет, об'єкт, суб'єкти, завдання, функції, алгоритм проведення. Наявність такого закону сприяла б підвищенню ефективності проведення податкового аудиту, що, в свою чергу, позитивно відобразиться на підвищенні ефективності податкового контролю загалом.

Таким чином, можемо зробити висновок, що на даний час відсутні основні законодавчі акти, які б повністю регулювали проведення податкового аудиту контролюючими органами. У зв'язку з цим, на наше переконання, необхідно вжити таких заходів у напрямку нормативно-правового забезпечення податкового аудиту:

– розмежувати поняття «податковий аудит» і «аудит оподаткування підприємств», закріпивши в Податковому кодексі України визначення податкового аудиту як способу податкового контролю, який здійснюється лише контролюючими органами;

– розробити та ввести в дію законопроект щодо регулювання проведення податкового аудиту контролюючими органами, який би закріпив визначення податкового аудиту, його предмет, об'єкт, суб'єктів, мету, завдання, функції та єдину методику здійснення;

– використовувати світову практику та міжнародний досвід щодо вдосконалення нормативно-правового забезпечення податкового аудиту та його проведення в Україні.

Список використаних джерел: 1. Чугаєв А. О., Онищенко В. А. Податковий аудит. Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. 398 с. 2. Податковий кодекс України: законодавство зі змінами та допов. Станом на 7 лют. 2017 року: (офіц. текст). Київ: Паливода А. В., 2017. 844 с. 3. Дугар Т. Є. Податковий аудит: проблеми європейського перетворення. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/25-2-2017/32.pdf>.

УДК 336.226.212.2

А. Д. Печко, студентка

Научный руководитель: В. Н. Коротышевская, ст. преподаватель
УО «БрГТУ»

ЗНАЧЕНИЕ ЗЕМЕЛЬНОГО НАЛОГА В СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Ключевые слова: налог на землю, платежи в бюджет, доходы бюджета.

Развитие хозяйственного механизма, предпринимательской деятельности создает необходимость изменения отношения к природным ресурсам. В первую очередь к земле. Посредством налогового регулирования создаются условия для появления финансовых источников ради проведения мероприятий по улучшению землепользования.

Так, целью введения платы за землю является стимулирование рационального природопользования и освоения земель, обеспечение развития инфраструктуры в населенных пунктах, поэтому платежи за землю используются на цели финансирования мероприятий по землеустройству, ведению земельного кадастра, мониторинга, охране земель, а также на инженерное и социальное обустройство территории.

Ставки земельного налога не высоки, и доля платежей по налогу за пользование землей низкая, однако он приносит ежегодный и стабильный доход государству. Рассмотрим размер дохода бюджета Республики за последние два года (табл. 1).

Таблица 1

*Структура платежей в бюджет, контролируемых налоговыми органами,
за 2016-2017 годы*

Наименование платежей	Поступления, млн р.		Удельный вес в доходах бюджета		Отклонение (+/-), п.п.
	2016 г.	2017 г.	2016 г.	2017 г.	
Доходы бюджета, контролируемые МНС	20 598,4	22 358,1	100,00%	100,00%	–
Налоговые доходы	17 251,5	19 011,3	83,80%	85,00%	1,3
из них:					
Земельный налог	616,2	590,8	3,00%	2,60%	-0,4

Источник: [1].

Изучая данные, предоставленные Министерством по налогам и сборам, представленные в табл. 1 можно сделать вывод о том, что в целом налоговые платежи составляют более 80 % доходов бюджета. Однако земельный налог в 2016 году занимал 3 %, а в 2017 году уже всего 2,60 %, что говорит о тенденции уменьшения доли земельного налога в доходах бюджета на 0,4 %, в то время как доля налоговых доходов в общей сумме доходов, контролируемых МНС увеличилось на 1,3% – с 83,80 до 85 %. Рассмотрим суммы поступлений земельного налога в разрезе областей (табл. 2).

Таблица 2

*Доходы бюджета Республики Беларусь, контролируемые налоговыми органами,
по земельному налогу в 2016-2017 году*

Область	2016 год, млн р.	2017 год, млн р.	Отклонение	Темп роста, %
г. Минск	252,5	222,0	-30,5	87,9
Брестская область	61,6	65,0	3,4	105,5
Витебская область	52,8	54,1	1,3	102,5
Гомельская область	66,1	68,7	2,6	103,9
Гродненская область	48,6	47,0	-1,6	96,7
Минская область	85,5	87,6	2,1	102,5
Могилевская область	49,1	46,3	-2,8	94,3
Всего	616,2	590,7	-25,5	95,9

Источник: [1].

На основе данных таблицы 2 построим гистограмму для сравнительного анализа поступившего дохода в бюджет (рисунок).

Рис. Доходы бюджета по земельному налогу

Исходя из годовых данных по работе налоговых органов с сайта Министерства по налогам и сборам Республики Беларусь [<http://www.nalog.gov.by>], представленных в таблице 2, можно сделать вывод об уменьшении налоговой нагрузки в целом на 25,5 млн р., что составило 4,1 %. На рисунке наглядно видно, что самое большое уменьшение выплат земельного налога наблюдается в г.Минске (30,5 млн р.), а наибольшее увеличение – по Брестской области (3,4 млн р.).

В целом увеличение суммы налоговых выплат наблюдается в Брестской, Витебской, Гомельской и Минской областях, а уменьшение в Могилевской, Гродненской областях и г. Минске.

Земельный налог развивался с древних времен и будет совершенствоваться пока будет существовать человечество, потому что земля обладает ценностью, которая отличает ее от любого другого материального объекта, она может выступать как средство производства (посевные площади, сады), как объект отраслевого законодательства, как объект сделок с недвижимостью, как основа жизни и деятельности народов.

Правильное начисление земельного налога процесс довольно трудоемкий, сопряженный с множеством оговорок, ограничений и исключений. Однако большая часть работы в этом направлении ложится на государственные органы, потому риск ошибок и ответственности за них для плательщиков сравнительно не велик.

Список использованной литературы: 1. Министерство по налогам и сборам Республики Беларусь. URL: <http://www.nalog.gov.by>. 2. Шулейко О. Л. Влияние налоговой политики на финансово-хозяйственную деятельность субъектов хозяйствования. *Белорусский Экономический журнал*. 2003. № 2. С. 82–91.

УДК 657

А. В. Сидоренко, студент

А. М. Палюх, студент

Науковий керівник: **В. А. Тарашенко**, канд. екон. наук, доцент кафедри аудиту та економічного аналізу УДФСУ

Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь, Україна

КОНТРОЛЬ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ: МОНІТОРИНГ ТА АНАЛІЗ КОНТРОЛЬОВАНИХ ОПЕРАЦІЙ

Ключові слова: трансфертне ціноутворення, моніторинг, контрольовані операції, принцип «витягнутої руки».

В умовах масштабної офшоризації, щорічного зростання негативного сальдо зовнішньоторговельного балансу та збільшення дефіциту бюджету, питання контролю трансфертного ціноутворення набуває особливої актуальності.

З метою уникнення заниження платником податків податкових зобов'язань по податку на прибуток, виявлення потенційних ризиків трансфертного ціноутворення органи ДФС використовують моніторинг та аналіз контрольованих операцій [3].

Шляхами здійснення моніторингу є спостереження за цінами й умовами, що застосовуються сторонами, та аналіз інформації про здійснені контрольовані операції відповідно до п. 39.4 ст. 39 Податкового кодексу [3].

Платники податків повинні подавати звіт про контрольовані операції, який є основним джерелом, що може свідчити про невідповідність умов таких операцій принципу «витягнутої руки», визначеному п. 39.1 ст. 39 Податкового кодексу, а органи ДФС здійснюють аналіз цих звітів з метою визначення об'єктивності та повноти проведення платником податків економічного і функціонального аналізу контрольованої операції [3].

Дані моніторингу відповідно до Звіту про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України за 2015-2017 роки відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Показники діяльності ДФС щодо контрольованих операцій

Показник	Рік		
	2015	2016	2017
Проведено перевірок	3	29	60
Донараховано ППП, млрд.грн	29,6	71,6	297,8
Сума штрафних санкцій, млн.грн	31,7	45,0	67,0
Надійшло звітів	1900	2900	5400

Джерело: розроблене авторами за [2].